

[Finansministeren]

planredegørelsen om de offentlige investeringer 1978-1990. Denne embedsmandsredegørelse blev som bekendt straks efter færdigtrykning oversendt til Folketinget og har siden været under behandling i det politisk-økonomiske udvalg.

I den mellemliggende tid har regeringen overvejet de prioriteringsproblemer, som rejses i planredegørelsen, og vi er nået frem til et program for de kommende års samlede offentlige investeringer, som jeg i dag skal præsentere.

For nogle elementer i dette program gælder, at det drejer sig om projekter, hvor en beslutning skal træffes meget snart, og hvor beslutningen vil binde os en årrække. For de øvrige elementer er der tale om en tilkendegivelse af målsætningen for de kommende års investeringsniveau på en række større anlægsområder.

Hermed vil vi søge at holde plads åben, så disse investeringsbehov kan imødekommes, men den konkrete stillingtagen vil først ske efterhånden og vil som hidtil følge de sædvanlige bevillingsmæssige procedurer.

2. Økonomisk baggrund

Før jeg går over til nærmere at redegøre for regeringens overvejelser med hensyn til prioritering af ønsker om investeringer, vil jeg give en oversigt over den samfundsøkonomiske baggrund, som investeringsprogrammet skal ses på.

De offentlige udgifter til nyinvesteringer vil i 1978 ligge på et niveau på ca. 20 mia kr., hvilket svarer til 7 pct. af den samlede produktion i Danmark og til 23 pct. af det offentlige samlede udgifter til arbejdskraft og køb af varer og tjenester. Det er således en væsentlig del af efterspørgslen over en lang årrække, som i investeringsudvalget blev underkastet en langt nøjere behandling, end det tidligere har været gjort.

Som baggrund for udvalgets overvejelser blev der udarbejdet en samfundsøkonomisk fremskrivning frem mod midten af 1980'erne. For tiden fra 1981 til 1985 arbejdede man med alternative beregninger, mens man i perioden frem til 1981 fandt det tilstrækkeligt at opstille en enkelt fremskrivning.

En sådan fremskrivning må ikke forveksles med en prognose. Den kan højst betegnes som en betinget prognose, idet man for en

række forhold, der i større eller mindre grad kan påvirkes som led i den økonomiske politik, har opstillet nogle forudsætninger, som regeringen først kan tage stilling til i forbindelse med udformningen af den samlede økonomiske politik i de kommende år.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at advare både mod at overvurdere og mod at undervurdere den information, der afspejles i fremskrivningerne. Det er klart, at fremskrivninger af den foreliggende type er baseret på en i forhold til virkeligheden ret simpel mekanik.

På den anden side er der ingen anledning til at fejte beregningerne af bordet som alt for usikre. Det foreliggende materiale giver nemlig efter mit skøn mere underbygning for vore overvejelser, end hvad der tidligere har været til rådighed, idet fremskrivningerne fremlægger de hovedtræk i udviklingen, som vi må lægge til grund for vore overvejelser og beslutninger, når vi skal handle økonomisk forsvarligt.

Som bekendt tegnes der i investeringsrapporten et mørkt billede af den økonomiske udvikling i de nærmeste år. Og det er lige så velkendt, at centrale forhold bag dette billede er den svage konjunkturudvikling i udlandet, som indebærer, at der fra vore eksporterhverv udgår svagere impulser til de øvrige dele af den indenlandske økonomi, end det er ønskeligt. Med vort betydelige løbende betalingsbalanceunderskud er der ikke råderum for nogen stærk stimulering af den indenlandske efterspørgsel efter arbejdskraft og varer, idet en yderligere efterspørgsel vil trække importen ekstra i vejret, sådan at det løbende underskud over for udlandet forøges. Dette vil ikke være en holdbar politik. Grundlaget for en varig forbedring af beskæftigelsen må tilvejebringes ved at sikre den fornødne stabilitet i vore økonomiske forhold over for udlandet, især ved en styrkelse af vores konkurrencemæssige stilling, hvorved der kan skabes baggrund for en gradvis formindskelse af underskuddet på betalingsbalancen.

Der er således grænser for, hvilke stigninger i de offentlige investeringer det vil være forsvarligt at arbejde med. Heroverfor står, at gennemførelsen af offentlige investeringer et et nødvendigt led i videreudviklingen af produktionen i samfundet som helhed, idet offentlige investeringer i mange tilfælde er